

ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΖΗΡΙΑΗ
Πολιτιστικός όμιλος
Γυμνασίου
και
Α. Μαδαμόπουλος

Προσεγγίζοντας τον καλό κινηματογράφο
την 8^η της δημιουργίας
Εκπαιδευτική προβολή της ταινίας του Ρομπέρτο Ροσελίνι
«Γερμανία ώρα μηδέν»
(Germania anno zero)
Γυρισμένη στο Βερολίνο το 1947, αμέσως μετά το
Β' παγκόσμιο πόλεμο

- 1. Λίγα λόγια για την υπόθεση:** Ο Έντμουντ, ένα αγόρι που ζει στη Γερμανία μετά το Β' παγκόσμιο πόλεμο, αναγκάζεται να κάνει διάφορες δουλειές αλλά και κόλπα για να βοηθήσει την οικογένειά του να επιβιώσει. Κάποια μέρα συναντά έναν άντρα, ο οποίος ήταν δάσκαλός του και ελπίζει ότι αυτός θα τον βοηθήσει. Όμως οι ιδέες αυτού του άνδρα δεν οδηγούν τον Έντμουντ σε έναν πιο έντιμο ή ασφαλέστερο τρόπο ζωής...
- 2.** Λίγο μετά τους τίτλους διαβάζουμε το **κείμενο** αυτό που είναι καθοριστικό για την κατανόηση του έργου.

«Ιδεολογίες απογυμνωμένες από τους νόμους της ηθικής εξελίσσονται σε εγκληματική παραφροσύνη. Τότε ακόμη και τα παιδιά παρασύρονται σε σειρά ειδεχθών (αποκρουστικών) εγκλημάτων, πιστεύοντας πραγματικά ότι διαπράττοντας τα εγκλήματα εξιλεώνονται από την ανομία.

Η ταινία γυρίστηκε στο Βερολίνο το 1947 με σκοπό να δώσει εικόνα αντικειμενική και πιστή αυτής της μισοερειπωμένης μεγαλούπολης, όπου τριάμισι εκατομμύρια άνθρωποι ζουν μέσα στην απελπισία, σχεδόν χωρίς οι ίδιοι να το αντιλαμβάνονται. Η τραγωδία φαίνεται σε αυτούς φυσιολογική όχι χάρη σε σθένος ψυχικό αλλά εξαιτίας κόπωσης ψυχικής. Τούτο δεν αποτελεί μομφή (κατηγορία) κατά του γερμανικού λαού αλλά ούτε και δικαιολόγησή του. Αποτελεί διαπίστωση; Αλλά αν κάποιος αφού δει την ιστορία του Έντμουντ σκεφτεί ότι πρέπει να διδάξει στα παιδιά της Γερμανίας πώς ν' αγαπήσουν πάλι τη ζωή, αυτό θα είναι ανταμοιβή για τον δημιουργό της ταινίας».

3. Μερικές ανιχνευτικές ερωτήσεις για το πρώτο μέρος της ταινίας:

- α.** Τι εξυπηρετούν κατά τη γνώμη σου οι τρεις πρώτες σκηνές αμέσως μετά τους τίτλους και το κείμενο;
- β.** Ποια μέλη αποτελούν την οικογένεια του Έντμουντ; Σε ποια κατάσταση βρίσκεται η οικογένεια και πώς αντιδρά το κάθε μέλος ξεχωριστά; Πώς δικαιολογείς το διαφορετικό τρόπο αντίδρασης;
- γ.** Ποιες δουλειές κάνει ο Έντμουντ για να επιβιώσει; Ανταμείβεται για την προσπάθειά του; Λόγου χάρη πώς τον αντιμετωπίζει ο ιδιοκτήτης του σπιτιού, ο Ραντεμάχερ, ο παλιός του δάσκαλος, τα παιδιά της συμμορίας, τα άλλα μέλη της οικογένειας στις διάφορες απόπειρές του να εξασφαλίσει τα προς ο ζην;
- δ.** Πώς παρουσιάζεται ο Ραντεμάχερ σ' αυτό το μέρος της ταινίας; Να τον χαρακτηρίσεις σύντομα.
- ε.** Πώς παρουσιάζεται ο δάσκαλος; Να τον χαρακτηρίσεις από τα λόγια και τα έργα του.

- στ.** Με βάση τις αλλαγές χώρου και θέματος μπορείς να διακρίνεις μερικά από τα επεισόδια; Ποιο σου έκανε μεγαλύτερη εντύπωση και γιατί;

Ερωτήσεις για το β' μέρος της ταινίας

- 1.** Ήδη ο Έντμουντ έχει επιστρατευτεί από τον παλιό του δάσκαλο και έχει διαπράξει την πρώτη άνομή του πράξη.
 - α.** Ποια ήταν αυτή; (Θυμήσου το α' μέρος της ταινίας).
 - β.** Σε ποιες άλλες πράξεις συμμετέχει ως θεατής ή συνεργός σ' αυτό το μέρος της ταινίας;
- 2.** Ποιος τον επηρέασε και με ποιες ιδέες για να επιχειρήσει την κορυφαία εγκληματική του πράξη; Ποιες ήταν οι σκέψεις ή οι συλλογισμοί που τον οδήγησαν σ' αυτή; Πώς τη μεθόδευσε;
- 3.** Ποιες οι συνέπειες από τον θάνατο του πατέρα για την οικογένεια;
- 4.** Τι τον βοήθησε να συνειδητοποιήσει το μέγεθος του εγκλήματός του και να τερματίσει τη ζωή του τελικά;

Γενικές ερωτήσεις

- 1.** Κάθε πρόσωπο της ταινίας αυτής είναι τραγικό, τραγικότερος όλων βέβαια ο Έντμουντ. Να καταγράψεις όλα τα στοιχεία που συμβάλλουν την τραγικότητά του αλλά και των άλλων πρωταγωνιστικών προσώπων;
- 2.** Ο σκηνοθέτης δεν παρουσιάζει τον Έντμουντ σαν ένα παιδί με ψυχολογικές ή διανοητικές διαταραχές, αλλά σαν ένα φυσιολογικό παιδί όπως όλα της εποχής του. Θα μπορούσε βέβαια κάποιος να

τον δει σαν ένα χαρισματικό και ευγενικό πλάσμα (που ωστόσο έφτασε στο πιο ειδικό έγκλημα, να γίνει πατροκτόνος).

α. Ποιες αρετές του ήρωα προβάλλονται;

β. Τι θέλει να διαμηνύσει ο σκηνοθέτης με την προβολή αυτών των αρετών στους θεατές της ταινίας του, στοιχείο μάλιστα που προσδίδει στο έργο τον αντιπολεμικό χαρακτήρα του.

3. Ποια άλλα στοιχεία συνθέτουν τον αντιπολεμικό χαρακτήρα του έργου αυτού;

4. Και ο Έντιμοντι και ο Μενέλαος στην Ελένη του Ευριπίδη που διδάσκεστε είναι ήρωες μεταπολεμικοί. Αν εξαιρέσουμε τη διαφορά ηλικίας, παρουσιάζουν αρκετές ομοιότητες. Να τις επισημάνετε και να τις καταγράψετε.